

ЦЕРКОВЕНЪ ВЪСТНИКЪ

РЕЛИГИОЗНО-ПРАВСТВЕННО СПИСАНИЕ

„созижду церковь мою, и врата ада не одолѣютъ ей“ (Мат. 16; 18).

ИЗЛАЗА ДВА ПЪТИ ВЪ МЪСЕЦА ВСЪКО 1 и 15 ЧИСЛО.

<p>ЦѢНАТА НА СПИСАНИЕТО Е:</p> <p>За година 8 лева</p> <p>„ шестъ мѣсеци. 5 „</p> <p>„ три мѣсеци. 3 „</p> <p>Въ странство за година 10 лева въ прѣдплата.</p>	<p>ЕДИНЪ БРОЙ 40-СТ.</p>	<p>Всичко що се отнася до списанието се отправя до редакцията му въ гр. Харманлий. — Ръкописи назадъ се не връщатъ. — Неплатени писма се не приематъ.</p> <p>За частни обявления се плаща за всеки пкъ по 20 ст. на рѣдъ.</p>
--	--------------------------	---

СЪДЪРЖАНИЕ:

Седмиченъ, календаръ. — *Къмъ Читателитѣ.* — Не сообразяйтеся въку сему. — *Благодатенъ разговоръ за душата.* — Размишление върху необходимостта на вѣрата въ безсмъртието на човѣчeskата душа. — *Поучение за смъртта и възкресението* — *Св. Йоанъ Златоустъ.* — Бесѣди върху християнското Богослужение. — Богъ наказва клѣтопретѣпника. — Какво значение има прѣподаванието на Законъ Божий въ народнитѣ училища — *Кой е нашиятъ животъ и здравие.* — Кой сж причинитѣ за религиозно-нравственното отпадане. — Кой е истинско свободенъ. — Поучение. — Нашето духовенство. — Какво поучение ни дава есенята. — Учението е свѣтлина, а невѣжеството е тъмнина. (Расказъ.)

СЕДМИЧЕНЪ КАЛЕНДАРЪ

1 Сжб.	† Покровъ Прѣсвятая Богородици	8 Сжб.	Св. Преподобная Пелагия
2 Нѣд.	† 17-та Св. мжч. Каприянъ и Юст.	9 Нѣд.	† 18-та Св. Ап. Яковъ Алф.
3 Пон.	Св. мжч. Дионисий Ареоп.	10 Пон.	Св. мжч. Евлапия
4 Втор.	Св. Еротея Епис. Атинский	11 Втор.	Св. Ап. диаконъ Филипъ
5 Срѣда	Св. мжченица Харетина	12 Срѣда	Св. мжч. Провъ, Тарахъ и Адр.
6 Четвър.	Св. Ап. Тома	13 Четвър.	Св. мжч. Карпъ; Папиль и пр.
7 Петъкъ	Св. мжч. Сергей и Вакхъ	14 Пет.	† Св. Преп. Параш. (Св. Петка)

КЪМЪ ЧИТАТЕЛИТѢ.

Кой отъ насъ не знае, че въ нашитѣ свѣтски списания и вѣстници, въобще никакъ не е прието да се пише нѣщо по религията, да се трактира на тѣми отъ Богословски характеръ и т. н. За да намѣримъ подобно нѣщо, ний сме принудени да го диримъ исключително въ специални по това списания

и вѣстници, а пкъ отъ друга страна гледаме, че въ нашата духовна литература се чувствува оскъдность отъ добри религиозно-нравствени книги, списания и вѣстници, и че отъ день на день пропадаме въ религиозно-нравствено отношение. Като имахме прѣдъ видъ отъ една страна това, и като желаеме да спомогнемъ до колкото ни стигатъ силитѣ на нашата бѣднейша духовна литература отъ друга, — то ний съ Бо-

жията помощ се наговарихме да издаваме настоящето религиозно — нравствено списание „Церковенъ Вѣстникъ“, като имаме за цѣль да дадемъ на нашитѣ свѣщенници и православни християни, възможност да познаватъ правилно свѣтата православна вѣра и да изпълняватъ правилно нейнитѣ постановления и задължения.

До колко ще успѣемъ въ това, колкото важно, толкова и трудно дѣло, остава да сѣдѣтъ нашитѣ читатели и безпристрастната критика, които единъ день ще се срѣщнатъ. Нъ както и да е, съ голѣмо удоволствие ще посрѣщаме всѣка забѣлѣжка и критика, която изхоци изъ кръгътъ на безпристрастието.

При това съ голѣма радостъ съобщаваме на читателитѣ си, че списанието ни получи и насърчението отъ Нашиятъ Върховенъ Священноначалникъ, Българския Екзархъ.

Программата на списанието е слѣдующата:

Христовата църква въ минѣло и настояще врѣме. Очерки и разгази изъ библията съ раскрытие на Богооткровенното учение за вѣрата и нравствеността, въ съответствие на съврѣмения животъ. Християнско богослужение, неговата история и значение. Християнска мисль. Вѣроучение и правоучение. Благодать отъ добрата вѣра. Духовно-нравствено изложение изъ естествениѣ науки. Статии отъ Святитѣ отци и Церковни учители. Законъ-Божий въ мирскитѣ учебни завѣдения. Историята на християнскитѣ празници. Описания, най-вече на почитанитѣ отъ православната Църква икони, а тѣй сѣщо и жизнеописанието на поглавнитѣ Богоугодници, съ нравствени наставления въ отношение на съврѣмения животъ на Християнина. Врѣменни очерки, разкази, характеристика изъ областта на религията и нравствеността. Духовенството въ отношение къмъ обществото и простий народъ. Поучение и бѣседи на текущитѣ Недѣлни и празнични дни и въ разни случаи. Изяснение на Священното писание. Християнска нравственостъ, съ изобличение на съврѣменнитѣ пороци. Церковни треби и нѣкои извънредни случаи при Богослужението и таинствата. Свѣдения и разсѣждения върху раскола за протестанскитѣ миссии и тѣхната дѣятелностъ, прѣимущественно въ тѣзи мѣста и страни, гдѣто тѣхната миссия е въ съприкосновение и борба съ правосла-

вието. Извѣстия, забѣлѣжки, въпроси, отговори и обявления.—

Списанието ще излиза всѣко 1-во и 15-то число на мѣсеца, обикновенно въ 16 страници.—Цѣната му за година е 8 лева, за половина год. 5, за 3 мѣсеци 3 лева. За въ странство 10 лева за годината винаги прѣдплатени. На г. г. настоятелитѣ—обикновенната остѣпка.—Всичко що се отнася за списанието се отправя направо до редакцията въ гр. Харманлий.

ОТЪ РЕДАКЦИЯТА

„Не сообразяйтеся вѣку сему“

Нещастна е тази държава, която се увлича въ продължителна политика и война; сѣщо е нещастно и това общество, което се увлича въ свѣтски борби противъ които Св. Ап. Павелъ е казалъ: „н' сообразяйтеся вѣку сем“. Нашиятъ вѣкъ въ когото прѣживяваме е изложба на нашитѣ нрави: тѣзи наши нрави не сѣ съобразни по Евангелскитѣ духъ, по духътъ на вѣрата и благочестието, по духътъ на спокойствието и любовта, по мъдростта и страхътъ Божий, по животворността и строителността. Не, съврѣменнитѣ наши нрави сѣ духъ на невѣрието и безчестието, на гордостта и користолюбieto, на лѣжката и кражбата, на раскоша и разврата, — духъ на всички гибелни страсти, духъ, който е съсншалъ много господарства и градове; ето братко, виновника, който разрушава и истрѣбва всичко стройно и легално, противъ този сѣщитъ духъ вика Св. Апостолъ: „н' сообразяйтеся вѣку сему“. У насъ мѣжду порядочнитѣ работи подлѣжи на разискване въпроса: по какво направление се водятъ съврѣменнитѣ християни? — По какъвъ духъ се управляватъ? — По какви правила живѣятъ и дѣйствуватъ? — Дали по духътъ на Св. Евангелне и по закона Божий или просто по обичайтѣ на мирътъ? — Не, повчето християни днесъ живѣятъ и дѣйствуватъ по влечението на страститѣ си и нискитѣ привички.

Кой не знае, че въ царството на свѣтлината, царство на благодатта и истината, — на мирътъ и любовта, управлява по Еван-

гелскиятъ законъ самъ Богъ?—Кому сжщо не е извѣстно, че въ царството на лжжата и неправдата, царството на тъмнината и страстьта управлява въздушния Князь, тѣй съспателно, както е казалъ Апостолътъ: „Управителтъ на тъмнината на този вѣкъ срѣщу лукавитѣ духове въ поднебесния“. Той е сжщиятъ, който е паднжлъ отъ областта на свѣтлината въ тъмнината и дързостно противостои прѣдъ Бога Творца Своего, като гъздига на земята свое царство на грѣхътъ и мракътъ, строи свои храмове, свои прѣстоли—прѣстоли сатанински и има свое сатанинско събрание въ което превлича всички безразсѣдни чловѣци, както е казано въ откровението. Неужели, че въ християнскиятъ миръ не ще се намѣри такъвъ извергъ, който смѣло да твърди, че венчки театра, клубове, маскаради и пр., които се въздигатъ около Божийтѣ храмове; тѣзи завѣдения на страстьта; тѣзи бѣзъ мѣрка раскоши и нетраивѣнности; тѣзи мѣста на съблазненията, лицемѣрията; тѣзи пиянски вертепи и тѣмъ подобни публични капища, сж устроявали съ дозволенieto на Самаго Бога? Не ще ли бжде тази дерзостъ цѣло богохулство? И ако не е отъ Бога, тогазъ защо сж тѣзи думи?... Християнино! ти твърдѣ добрѣ знаешъ, че Богъ е въздигнжлъ Св. храмове, поставилъ е пастири, урѣдилъ е Богослужение, вѣвелъ е таинства и четение на Св. Евангелие за да възроди погинжлия, да го спаси и избави отъ грѣхътъ, да го освободи отъ страстьта и владичеството на дявола, да го ржководи въ пактя на вѣчността за да може да постигне царството на славата и вѣчното блаженство. За какво прочее, този врагъ Божий, врагъ на всѣка добродѣтель; този съспателенъ духъ на врѣмето въздига срѣдъ Христовото Царство—царство на благодатьта свои храмове, свои прѣсголи? Навѣрно, че всичко това е за погинжванието на чловѣчеството. Съ въздиганието на земята свое царство, свои храмове и привличанието къмъ себѣ си такива тленци роби, които сж готови да му слугуватъ, роби на гордостъта, плътоугоднето и користолюбието, които сж съспиватъ въ прѣлѣстиявания обладающисе отъ тѣлесни страсти и често умираатъ въ пиянство, раскопъ и развратъ—този старъ непрѣмиримъ и ненаситимъ драконъ въ злобата си мечтае какъ да побѣди Бога, като противостои противъ Творца на цѣлий свѣтъ, когато самъ съзнава, че неговата участь е вѣчната мжка

и огненното езеро. Но неговата злоба сама по себѣ си е безсилна и подлѣжи на разрушение и вѣчна погибьлъ! И не въ тази ли мрачностъ и заблуждение и не въ тази ли участь наслѣдватъ и тѣзи, които тѣй легкомысленно сж прѣдаватъ на неговитѣ коварни искушения? И нѣма ли да отидатъ такива то въ областта на проклятието? Отъ царството на свѣтлината и земната благодать, отиватъ да слугуватъ на дявола; отъ Божии слуги, слуги на свободата, ставатъ роби на страстьта! Християнино! може ли устоя злото противъ добродѣтеля, безсилието противъ Божияга сила, тъмнината противъ свѣтлината, царството на мрака, страстьта и разрушението противъ Божието царство,—царството на благодатьта? Наистина, за да се уничгожи грѣха, да се укроти страстьта, да се побѣди дявола, се изисква голѣма чистота въ нравитѣ и правѣдностъ въ живота,—за неиспълнението на Синайскитѣ и Евангелскитѣ заповѣди Богъ заплашва нарушителитѣ съ проклятие, застрашава упорититѣ и нераскаянитѣ грѣшници съ люта смъртъ, страшенъ сждъ и вѣчна мжка. Кой е този слѣпецъ който не може да види какъ управлява Богъ събитията на физическия миръ (политическо-нравствено), наказанието на грѣшницитѣ, гибельта на развратнитѣ, убийството и самоубийството на отчаянитѣ, отпаданиято на богатитѣ гордѣливци въ вѣрата, църквата и любовта къмъ ближнитѣ; кой не може да види упоритата и вироглава ненависть, която водятъ нѣкой спрямо служителитѣ на Алтаря, прѣзрѣнието на праздницитѣ и поститѣ, руганията противъ религията и Св. Таинства, нарушенията на Божийтѣ и чловѣческитѣ закони; кой не може да види, че между насъ се распространяватъ безбройно развратни книги, врѣдни романи и съблазнителни картини; кой е този, който не вижда обладанията отъ мисльта за моди, стрѣмления за своеволия, богатство, раскопъ, самоуправностъ, гордѣливостъ, юначество, хитростъ; кой не може да види какъ се разрушаватъ многоврѣменнитѣ чловѣчески трудове,—ето християнено, изброеното до тукъ свѣтливо ни убѣждава, че у мнозина има идѣя да вѣрватъ, че нѣма Богъ, а има дяволъ, който имъ управлява умовѣтъ, сърдцата и волята и вършатъ всичко безразсѣдно.

Читателю! Съ голѣма душевна скрѣбъ испвѣдваме, че пожарътъ на страстьта, който гори на западъ, пламъцитѣ отъ този по-

жарь достигатъ и въ нашата дѣвственна Арабия; така щото можемъ да кажемъ, че негдѣ този пожаръ вече е обладалъ православието у насъ, като рискуватъ въ посѣгателство на неприкосновеноститѣ ни. Този нечаканъ гостъ, който охлажда вѣрата, усиромашава любовта и умножава ненавистта; опорочава простотата и чистотата въ нрави-тѣ, всѣва непослушание на дѣцата къмъ родителитѣ си, туря зародишъ въ прѣстѣпленія свѣтостта на брака, като размножава нѣкакви си граждански бракове, своеволни разводи, внебрачни съжития, многочисленни незаконнораждения, всѣкидневни убийства и грабежи—братко, какво прѣдвѣщаватъ всички тѣзи явления верѣдъ царството на християнството? Или е дошло това врѣме да въстѣржествува злото надъ доброто, порочитѣ надъ добродѣтелята, растроенията надъ порядѣцитѣ, произволъ надъ законитѣ, царството на тъмнината надъ царството на свѣтлината! О, християнино! Не се съобразявай съ тѣзи вѣкъ, който изобилва съ развратъ и влѣче къмъ погибель.

Ако мъдрата и Боголюбивата воля на нашиятъ вѣнценосецъ,—Възлюблений ни князь Фердинандъ I-ий, е дарилъ всички ни съ вожделенно право: да мислимъ свободно, да дѣйствуваме самостоятелно, самоуправно, самоусъжденно, тѣ, при такова бързо развитие въ материална полза, при гиганския успѣхъ въ цивилизацията и свѣтското образование, при възвишението на всички частни и общественни интереси, не трѣбвали да обърнемъ вниманието на чудний отпадъкъ въ нравственно—религиозно отношение, въ сенромашаванието на вѣрата и любовта, въ намалението на благочестието и добрия животъ? Нашето отечество днесъ за днесъ се хвали съ цивилизация и прогресъ отъ които не се принася истински християнски плодове, а само гнили плодове. Пътятъ ни за небето не се постига чрѣзъ блуднически Вавилонъ; нѣ чрѣзъ печалната *Голгота*, на която е израсло спасителното дърво посрѣдствомъ съ което се постига истински и спасителенъ животъ. Благоденствието на настоящитѣ ни животъ не се състои въ усъвършенствуванieto на умътъ, въ разнитѣ изобретения, искусства, обогатяване и търговски обороти; не, състои се главно въ подвизитѣ за истинско, покаяние, благочестие и точно изпълнение заповѣдитѣ на Тогози, който е сътворилъ свѣта, откупилъ го е съ кръвта си, упра-

влява го и ще го сѣди най-строга. Слѣдователно, охлаждението което питае съврѣмения християнинъ спрямо Бога и неговитѣ заповѣди, не е ли цѣло оскръбление? Ако Богъ не ти дава вмѣсто хлѣбъ камъкъ, змия вмѣсто риба; то какъ тѣ грѣшнни чловѣче, жалко творение, съ дерзновение прѣнасяшъ Богу вмѣсто почитание идолопоклонство, вмѣсто покорностъ—своеволие, вмѣсто истинска вѣра и любовъ—димяща главия, маловѣрие и хладна любовъ; вмѣсто непороченъ животъ, принасяшъ Му съ приструвки и дяволска гордостъ: съмнѣния, своекористие, пристрастие за пари съ което правитѣ да страдатъ съ хиляди сиромаси отъ студъ, отъ гладъ и отъ всѣкакви жизненни нужди, а себѣ си прѣдавашъ на безмѣренъ раскошъ и удоволствия, когато е потребно да служишъ Богу праведно. Ти, който носитѣ името християнинъ, не си обязанъ само да бѣдешъ такъвъ; но трѣбва да се отличаваешъ съ жива вѣра, самоутвержение и добри дѣла, защото и за тебѣ ще дойде това врѣме, когато Господъ ще иска да тѣ отдѣли, както пшеницата отъ плѣвата, както козитѣ отъ овцѣтѣ, синоветѣ на проклятието отъ синоветѣ на благословението, наследницитѣ на рая отъ робитѣ на адъ и ако ти не вървашъ въ пророцитѣ и Апостолитѣ и въ истинскитѣ думи на Самого Бога, тѣ, не си ли смѣщай, който си испадналъ духомъ, изсѣкънъ клонъ и отдѣленъ отъ дървото на спасението; но, ако ти вървашъ въ Бога и го обичашъ съ всичкото си сърдце, то защо не бѣгашъ отъ съблазнителното и гнило врѣме?—Защо ся не боритѣ до кръвъ, както е казалъ Апостолътъ противъ гнуснитѣ страсти и грѣхове, противъ съблазненията и искушенията? — Защо ся не помѣришъ съ свободолоубието си и съ гнуснитѣ си страсти? Бѣди увѣренъ, че ако побѣдишъ всичкото това, ще получишъ на небето вѣчно блаженство и ще вкусишъ отъ дървото на живота, отъ съклетната манна, отъ райскитѣ блага и ще получишъ право да се удостоишъ за високня и прѣхваленъ прѣстолъ въ царството на славата и вѣчното блаженство при всичитѣ Святии и Ангели както е казано въ Апокалипсиса.

Никога, никога християнино, незабравяй тази истина, че трайността на земното царство и благополучие, не зависятъ отъ напрѣдъка въ науката, цивилизацията и отъ прогресса; но зависятъ единствено

отъ истинското благонравие и чистъ животъ. Ако вие обичате истиннаго Бога съ всичко то си сърдце и душа, ако обичате своето скъпо отечество и Тогосъ, който отъ лицето на Бога князува на Православното ни Княжество,—убичате Богочестивия и Христолюбивия Князь Фердинандъ I-й,—този спнъ, това богатство, отлично съ всяка мъдростъ и добродѣтель т. е. виновника на нашето ново възраждане, то, моля ви всички да ся не увличате въ настоящитѣ врѣменни борби, не обичайте свѣта, и всичко каквото има въ него, като: свѣтска гордостъ и плѣтски похождения; но оставете всичко това, което оскърбява Бога и Князя: не се съобразявайте съ този вѣкъ, който изобилва съ лукавства и прѣлюбодѣйства не подражайте блудницитѣ на западъ, които водятъ откритъ борба чрѣзъ своето мнимо учение съ което сж довели вече до колебание нашата Православна Церква; но, братя християне, пастирски ви моля съединете ся, дайте си рѣкъ за рѣкъ и работете задружно за благого на своето отечество и Св. Церква.

БЛАГОДАТЕНЪ РАЗГОВОРЪ ЗА ДУШАТА.

(Записки изъ Св. Писание)

Богъ а) *направилъ душата*: създаде Господъ Богъ чловѣка отъ прѣстъ изъ земята, и вдъхнхъ въ ноздритѣ му дихание на животъ и станхъ чловѣкъ жива душа (Бит. 2, 7). И да се върне прѣстъта въ земята както е била (Екл. 12, 7).

б) *Държи душата на всѣкого чловѣка въ властѣта си*: на когото въ рѣкъта е душата на всичко живо (Иов. 12, 10). Всичкитѣ души сж мои: както душата на бащата, така и душата на сына е моя. (Иез. 18, 4).

Душата има голѣма цѣна, отъ колкото всичкитѣ свѣтъ: чловѣкъ никакъ не може да откупи душата на брата си, нито да даде Богу искупъ за него; скъпо е искуплението на душата имъ. (Пе. 48, 8—9). Що се ползува чловѣкъ, ако всичкитѣ свѣтъ спечели, а душата си оцѣтнѣ? Или що ще даде чловѣкъ за размѣна на душата си? (Матт. 16, 26; Марк. 8, 36—37).

Грѣхътъ е врагъ на душата: изгубва ду-

шата си този, който прави грѣхъ (Пртч. 6, 32). Който съгрѣши противъ менѣ, своята си душа онеправдава: всички, които ме мразятъ обичатъ смъртъта (—8, 36).

Доказателства за безсмъртието на душата: Азъ съмъ Богъ Авраамовъ, и Богъ Исааковъ, и Богъ Иакововъ. Богъ не е Богъ на мъртвитѣ, но на живитѣ. (Матт. 22, 3). Явимъ се Мойсей и Илия и се разговаряхъ съ Него (—17, 3); Двама чловѣци се разговаряхъ съ него и тѣ бѣхъ Мойсей и Илия, които се явихъ въ слава и говорихъ за смъртъта му (Лук. 9, 30—31). Тамъ ще бѣде плачь и скърцание съ зѣби, кога видите Авраама, Исаака и Иакова и всичкитѣ пророци въ Царството Божие, а васъ, че сте испѣдени вънъ. (Лук. 13, 28). Пророкъ Самуилъ се яви слѣдъ смъртъта си на Саула; (I Цар. 28, 11—25)-

(Слѣдва.)

Размишление върху необходимостта на вѣрата въ безсмъртието на чловѣческата душа.

Въпросътъ „ще бѣде или не“ (т. е. ще ли да съществува послѣ смъртъта, или не) изотдавна занимавалъ мислящитѣ умове на чловѣчеството. Много се е говорило и за и противъ истината въ безсмъртието на душата, особено—отъ врѣмето на появяването на християнството, което проповѣдва безсмъртието въ смисълъ на продължение задъ гроба на личенъ самосъзнателенъ животъ. По такъвъ начинъ, въпросътъ относително това, безсмъртна ли е нашата душа, или напротивъ смъртна, се показва като да е устарѣлъ. Но безъ да гледа на своята старостъ, той за винаги ще си остане живъ поради тази важностъ, която той ималъ за чловѣчески животъ и дѣятелностъ. „Знанието, това говори Паскаль, смъртна ли е душата или безсмъртна, се касае до цѣлий животъ.“ Истината за вѣчното съществувание на душата лѣжи въ основаната на религията, и съ вѣра въ него почти всѣкога живѣло и живѣе чловѣчеството. Безъ да гледатъ на това, матеариститѣ и въобще, тѣй на-

реченитѣ, „люди на науката,“ като се неу-вѣряватъ на убѣжденията на сърдцето, но като искатъ да узнайтъ всичко съ хлад-ний умъ, — признавайки за безпорно и несъмнено само тсва, което подлѣжи подъ наблюдение, което може да се придаде чрѣзъ чувствата, искатъ да отнематъ отъ чело-вѣчеството тази вѣра. Тѣ я считатъ за поро-ждение на невежественнитѣ прѣдубѣждения и суевѣрия. Вѣра въ безсмъртието на душата — това по тѣхното мнѣние, е или просто заблуждение, или пъкъ взмислица отъ самий чело-вѣкъ за обуздаване на страститѣ; тя е не само не свойственна на чело-вѣческата природа, нѣ даже тѣжичи нейнитѣ права. Въ видъ на подобно, не малко распространено въ наше врѣме, отричание необходимостта на вѣрата въ безсмъртието на душата, въ-просътъ относително тѣва, необходима ли е вѣрата въ безсмъртието, или не, получава още по-голѣмъ интересъ и значение.

За доказателство на необходимостта на вѣрата въ безсмъртието на душата ще се установимъ на цѣлтъ на отричанието. Из-вѣстно е, че кривото прѣдположение довеж-да къмъ безразсудни слѣдствия. Да допу-стнемъ, че нашата душа е смъртна и че, слѣдователно, вѣра въ нейното безсмъртие не трѣбва да има, и ще видимъ, до какви послѣдствия ще отидемъ.

Чело-вѣческиятъ животъ се отличава още отъ животътъ на животнитѣ, че има опрѣ-дѣлена цѣль. Спорѣдъ вѣрата въ безсмър-тието на душата, земний животъ е приго-товление къмъ бжжщия животъ, но отнеме-те отъ чело-вѣка убѣждението въ своето без-смъртие, и животътъ ще изгуби всѣка сми-сълъ и разумна цѣль. Въ самата работа, за-що да се живѣе, ако рано или късно нас-тѣжни смъртъта, а съ нея наедно и цѣлното унищожение. Може да кажатъ: „трѣбва да живѣе за това, защото се явилъ въ свѣ-тътъ живо сжщество, — на, както прочее, живѣятъ животнитѣ, а що се касае до цѣльта, то тя се състои въ продълженieto на родѣтъ.“ — Но чело-вѣкътъ не е животно което живѣе за това, защото е такъвъ зако-нѣтъ на природата; чело-вѣкътъ обладава дарба на изборъ и живѣе. Отмахни отъ не-го, макаръ и на минута, това желание за сжществуване, тази жажда за животъ, и той при невѣрието въ безсмъртието на ду-шата, необходимо е длъженъ да завърши съ себѣ си чрѣзъ самоубийство. Неможе го въз-

държа отъ това продължението на родѣтъ. Чело-вѣкътъ има цѣльта на сжществуванието си не въ родѣтъ, както животното, а въ самъ себѣ си, въ своята личностъ, и веднажъ отсжтствува отъ него увѣренността въ личното безсмъртие — неговото сжществу-ване на земята ще остане безцѣлно.

И така, ако не би била у чело-вѣцитѣ вѣрата въ безсмъртието на душата, що щѣ-ще да прѣдставлява отъ себѣ си живота? Той би билъ по изражението на поета, „праз-дна и глупава шага“ на природата, би се явилъ нѣщо като загатка и би прѣдставля-валъ нѣкаква си безмислица. „Безъ вѣра въ своята душа и въ нейното безсмъртие, че-ловѣческото сжществуване е неестественно, немислимо и неприносимо,“ говори Т. М. До-стоевский (дневенъ писателъ). Въ такъвъ случай, животътъ билъ той една година, десетки лѣта, или единъ вѣкъ—все едно, би заприличалъ на вълна, която случайно и на мгновение се е повдигнала изъ безкрайното море на нежитието. „Колкото и дълго би живѣла душата, макаръ 80 милиона години, — но ако не е осждено, напоследъкъ, да загине, всичко това би било само отерочка на смъртъта на осждени,“ говори математи-ка Гаусъ.

(Слѣдва.)

ПОУЧЕНИЕ

За смъртъта и воскресението.

И видѣвъ ю Господъ, милосердова о ней и рѣче ей: непл чи! (Лук. 7; 13).

Кой отъ васъ, братия, не е помислю-валъ за оня послѣденъ часъ, за оня страп-нийтъ часъ на смъртъта безъ да осѣти една трѣпка да премине по цѣлото му тѣло, безъ да испита душата му едно униение, едно мъчение, едно угнетение? Коя душа не пла-чи, коя се не стрѣска прѣдъ адѣтъ, отъ вѣ-чинитѣ мъжи и страдания? Коя горда душа, кое гордо чело не е кълмнувало прѣдъ вѣчността? Между туй, това чувство дохо-жда и преминува, страхътъ и раскаянието ни оставатъ извѣднжжъ и ние пакъ си оста-ваме сжщитѣ, пакъ се предаваме на житей-скитѣ мисли и грижи, като че никоги нѣма

да умрѣме, като че вѣчно ще да живѣемъ тукъ на този миръ. Ахъ, та и ние рѣдко помислюваме за смъртта! Нашиятъ умъ е на друго мѣсто; той е заетъ съ работа за този свѣтъ—за земание—даване, за златото и среброто, алчностъ за богатство, слава, почести и за разни други беззаконни дѣяния и престѣпления. Че тѣзи нѣща сж скороприходящи, суетни, че днесъ сж, утрѣ не сж, че и паритѣ и славата оставатъ тукъ на земята; че днесъ ако сме, утрѣ не сме—че ще доде часъ, когато ще се распростимъ съ тоя суетенъ миръ и всичко каквото смѣ спечелили тукъ ще остане, и ние голи ще отидемъ въ вѣчността, да, такава мисли намъ рѣдко ни идатъ на умъ. Ние сме *тукашни*, земни и нашиятъ умъ, и нашето сърдце и воля, нашитѣ мисли, желаня и стремления тѣй също сж *тукашни*, земни за земното, за онова, което е врѣменно, което се губи, изгаря, краде, а за онова, което е трайно и вѣчно, за хубавото, свѣтлото, възвишенното небесното вѣчно; за туй малко ни иде на умъ, малко, рѣдко размишляваме за него.

Намъ ни дохожда на умъ за смъртта, когато видимъ нѣкого на носилото къмъ гробищата. Ние плачемъ прѣдъ смъртта само когато видимъ, че баща ни, майка ни, братъ ни, или сестра ни, или милата ни рожба закрне очи и стане студенъ трупъ предъ насъ. Тогава ние плачемъ, въздишаме, скърбимъ неутешимо, биемъ се въ гърдитѣ, трошинъ рѣцѣ, викаме до—Бога; но уви скръбната мисль, тъгата, въздишкитѣ минаватъ полегка-легка и ние почнуваме да забравяме, даже се мѣчемъ да отхвърляме мисльта за смърта, а нѣкой даже и прѣдъ нея не мислятъ за нея—не мислятъ, че единъ денъ и тѣ ще умрѣтъ, не плачатъ, не скърбятъ за себѣ си, за грѣховетѣ си, плачатъ и скърбятъ за умрѣлия безъ да видятъ въ него себѣ си—че и тѣ ще лѣгнатъ въ туй носило, че и тѣхъ ще ги заровятъ въ земята. Да, ние малко мислимъ за смъртта и още по-малко се грижимъ за да не ни постигне непригтовени, не раскаяни, не исповѣдани, не причистени не опростени, за това и мнозина умираме въ такава грѣшно състояние. Да, мнозина живѣемъ като да нѣма смъртъ и въскресение, животъ вѣченъ и мѣка вѣчна. Мнозина живѣемъ безъ упование, както живѣяха и живѣятъ язичникитѣ, които незнаятъ за онзи свѣтъ, за въскресението на мъртвитѣ и за вѣчния животъ и вѣчната мѣка.

Днескашното Евангелие ни напомни за смъртта и въскресението. Слушахте ли всички съ внимание какво казваше то?

Чухте ли, плачѣтъ на нещастната майка? Видѣхте ли гробѣтъ, носилото, смъртта? Видѣхте ли милосърдието на Господа Нашего И. Христа? Видѣхте ли едно неизрѣченно Божие дѣйствие? — Видѣхте ли въскресението на мъртвия синъ? Чухте ли, видѣхте ли ликуванието, обаянието и удивлението на народѣтъ който вървеше подиръ смъртта? Видѣхте ли, осѣтихте ли радостта на майката на воскресналия? Ахъ, какво удивление, какъвъ трѣпетъ би завзелъ всички ни, ако Богъ се прикоснеше до носилото на единъ нашъ братъ, трѣдъ очитѣ ни! колко щастлива щѣше да бѣде онази нещастна майка изъ онѣзъ, които стоятъ днесъ тукъ, ако Христосъ срѣшнеше гробѣтъ на умрѣлиятъ ъ синъ, ако ъ кажеше: „неплачи!“ и земеше за ръка умрѣлия и го вдигнеше, воскресеше отъ мъртвитѣ и го дадеше на майката! каква радостъ, какво удивление, какво благодарение и славословие! Колко би дала, о, нещастна майко, ако би ти отрилъ Исусъ съзритѣ, ако би воскреснѣлъ отъ гробѣтъ, отъ носилото, отъ смъртта единородниятъ ти синъ? Съ какво би благодарила създателя, ако ти направяше такава скѣпа, такава драгоценна милость, ако воскресеше синѣтъ ти, баща ти, майка ти, сестра ти, или братъ ти? О безцѣнна е, братия, такава голѣма милость, неисказанно е такава великоблѣданне! то струва повече злато, бисеръ, драгоценни камъни;—защото е животъ на челоуѣка, душата и живота на когото е въ рѣцѣтъ Божии. Ахъ братия, суетенъ е тоя миръ, и безъ небесниятъ, безъ вѣчниятъ животъ той е нищо, ако ще би и хиляда години да живѣемъ. Ако да нѣмаме въскресението на мъртвитѣ и животъ вѣченъ, то челоуѣкъ би се загубилъ безслѣдно въ земята подобно на всички други твари. Мирѣтъ тогава нищо не би значалъ, освѣнъ гробища, която пояжда всичко живуще на земята.

Но тоя миръ е прѣуготовително училище за къмъ вѣчниятъ; небесниятъ миръ. Нашиятъ животъ тукъ е врѣмененъ, а вѣчниятъ животъ е горѣ на небо. Нашето присхождене, нашето потекло е високо, родено да живѣе вѣчно. Това брено тѣло, което носимъ нѣма да се изгуби въ земята безвъзвратно, а ще доде време, когато пакъ ще се облѣче въ нетлението и ще

се суетни съ душата ще воскресне и ще прѣстане на страшниятъ съдъ Божий. Видѣхте ли воскресението на Наинската вдовица—за която разказваше днескашното Евангелие!—Това е живъ обрядъ, че всички умрели, могатъ да уживѣятъ и ще уживѣятъ на второ Пришествие. Това показва, че ако каже Христосъ на всички умрѣли: станете! ще воскреснатъ изъ гробовѣтъ и ще станатъ като синѣтъ на тая вдовица, или като Лазаря, или като заспалата дѣвица, или, най-послѣ като Самаго Него. Като воскресна Христосъ отъ мъртвитѣ, така и всички които сж въ гробовѣтъ, ще чуятъ гласѣтъ на сина Божий, както го чу и дневниятъ мъртвецъ, ще оживѣятъ както оживѣ и този мъртвецъ и както Богъ Отецъ иматъ животъ въ себѣ си, така даде и на Синѣтъ да има животъ въ себѣ си и който вѣрва въ него ще го воскресни въ *последниятъ день* и ще му дари животъ вѣченъ.—*Неплачете!*

Ако не бѣше воскресналъ Христосъ, то праздна щѣше да бѣде нашата вѣра и нашата надѣжда; но Той воскресна и *намъ дари животъ вѣчный*. Той не воскреси, и не бѣше допгълъ да воскреси само синѣтъ на Евангел. вдовица или Лазаря и пр., а да воскреси, да освободи отъ оковитѣ на смъртъта всички вѣрующи въ Него чловѣци. За това не бойте се, *неплачете!* Както зърното ако не падне въ земята и изгние, и дава плодъ, така и чловѣческото тѣло трѣбва да умре и живѣе. И ще умре и ще уживѣе всѣки отъ насъ; за това не бойте се, не мислете, че това хубаво тѣло изгнива безвъзвратно.— *Неплачете!* На второто Христово Пришествие всички умрели ще уживѣемъ, ще възкреснемъ и ще излъземъ да *посрѣщнемъ Господа и така всѣкога ще бждемъ съ Него*. Заради това никой да не плаче, а всѣкой да се радва и чака достойно да посрѣщне Христа.

И тѣй, когато умре нѣкой на нѣкога: братъ, синъ, майка, дѣщеря, роднина, приятель, то нека не плаче отчаянно, нека се не терзае като безуменъ, като язичникъ, идолопоклонникъ, който нѣма ни Бога, ни Христа, ни възкресение. *Да не бждемъ като другитѣ чловѣци*, порѣча блаженный Павелъ, *да знаемъ за умрелитѣ*, какво ще станатъ, да се не предаваме само на скръбъ и плачъ; защото съ това показваме слабостъта на нашето упование: *Неплачете!* Или по-добре плачете всѣки за грѣховѣтъ си; защото чужитѣ сълзи нѣма да спасятъ никого и никого нѣма

да избавятъ отъ вѣчната мѣка. Имашли дѣте? То плачи надъ него до като е малко. Заварди здрава душицата му до като е чиста и праведна; отгледай го, откърми го, научи го още отъ малко на доброто, полезното, честното и спасителното: плачете тѣй надъ него. Когато порастне, когато стане мѣжъ, или жена, баща или майка, да бжде добъръ или добра, честенъ или честна, праведна, добродетелна, похвална, похваленъ, добродетелъ; тогава нѣма да плачешъ и въздишешъ. Ако стане лошъ, или лоша, беззаконникъ, или беззаконница, распутенъ, разваленъ, или распутна, развалена; тогава ще плачешъ и въздишашъ, ще се страхувашъ и срамувашъ, нѣ нищо неще ти помогне: разваленниятъ и развратниятъ не ще се спаси. Напраздно ще плачешъ и въздишашъ. Когато *нераскалянитъ умрѣ* тогава сълзитѣ сж суетни, безумни: изгубения съ тѣхъ неще се спаси; затова никоя майка да не плаче тогава за синѣтъ си или за дѣщеря си, а да плаче за себе си, че тя е отгледала такова чедо, че ще дава отвѣтъ прѣдъ Бога за гдѣто не го отгледала съ вѣрме споредъ Божийтъ законъ.—Да избави Богъ всѣкого отъ такава участъ! *Аминъ.*

БЕСѢДИ ВЪРХУ ХРИСТИАНСКОТО БОГОСЛУЖЕНИЕ.

БЕСѢДА ПЪРВА.

За важното значение на общественото богослужение и за мѣстата гдѣто то се извършва.

Прѣдметътъ на моитѣ събесѣдания съ васъ отъ днесъ ще бжде богослужението на православната Църква. Къмъ това ни подбужда, отъ една страна важното значение на общественото богослужение на православната Христова Църква, а отъ друга — нападенията на тѣзи непоканени лжжливи учители, които, като осждадатъ дѣлата на християнската вѣра и благочестие, отвличатъ мнозина отъ участие въ богослужението на Христовата Църква, която по изобилната присѣща Неи благодать Божия, помага на вѣрющата християнска душа въ нейнатѣ нужди, бѣди и скърби.

Спасителя е казалъ: „истина ви казвамъ, че ако двама отъ васъ се съгласятъ да попросятъ какво ще да е, то каквото би попросили, ще бжде отъ Моятъ Небесенъ Отецъ, защото гдѣто сж двама или трима събрани въ Моего име, тамъ съмъ и азъ посрѣдъ тѣхъ“ (Мат. 18, 19-20). Ето какво важно значение има общественото богослужение на Церквата! Напоследъкъ ще кажемъ думитѣ на св. Иоанна Златоуста, „можемъ да се молимъ и у дома“. Но не трѣбва тамъ да се молимъ тѣй, както въ храмътъ, гдѣто има толкова си санъ отъ Отци, гдѣто еднодушно се отпраща пѣсенъ къмъ Бога. Ти неще бждешъ толкосъ,—говори Той — чуенъ, когато самъ призовавашъ Бога, колкото видно съ своитѣ братя. Тукъ е нѣщо повече; тукъ е еднодушното, съгласието, съюзътъ на любовта и молитвитѣ на свѣщенниците. Заради това и свѣщенниците, за да би молитвитѣ на народа, които може да бждатъ по-слаби, се присъединявали сътѣхнитѣ—своитѣ по-силни молитви и заедно съ тѣхъ възсхождали на небето“ (сл. 3 за непостиж.). Да, важна е обществената молитва; голѣма сила има тя прѣдъ Бога. Посрѣдствомъ ней се съживява нашето религиозно чувство. Като гледашъ на другитѣ, какъ тѣ сж молятъ, прѣклянкитѣ колѣнитѣ, въздишатъ за грѣховетѣ си, неволно и самъ ще се помолншъ, неволно ще прѣклонншъ колѣнитѣ си, неволно ще въздъхнешъ итиза грѣховетѣ си. Вѣрата на молящитѣ се, възбужда и нашета вѣра; тѣхната молитва сгрѣва и нашето сърдце, и запалва въ него пламъкъ на молитвитѣ.

Но, какво особено е важно, въ врѣме на обществената молитва, не само чловѣцитѣ възнасятъ къмъ Бога гласътъ си, но и ангелитѣ припадатъ прѣдъ небесний Владика и архангелитѣ се молятъ. Тѣ приематъ нашитѣ молитви, очистюватъ ги, усилватъ ги съ тѣхнитѣ си молитви и, подобно на кадилийн тамианъ, ги възнасятъ на златний олтарь къмъ прѣстола на Всевишний. Тукъ въ храмътъ съ насъ и за насъ се моли небесната Царица, Прѣчистата Божия Майка. Какво неще ни испроси Тя за насъ отъ своятъ Синъ и Бога? Ако „молитвата на праведния струва много прѣдъ благосърдието на Владиката“, то още повече Нейната молитва. Ако Божиитѣ святии съ молитвитѣ си сж избавлявали и избавляватъ чловѣцитѣ отъ бѣда и напасть; ако Моисей, вѣрний слуга въ Божиятъ домъ, е можалъ да избави цѣ-

лий Израилский народъ отъ погинване; ако молитвата на св. Прокопия отмахнала отъ града Устюга каменнитѣ облаци (чет. Мин. 8-ий Юлий), то какво нѣщо ще испроси намъ отъ Бога Прѣчистата Божия Майка? Отъ какви бѣди и нещастия неще ни избави Тя? Кой е по-близко отъ Майката до сърдцето на Нейниятъ Синъ и Бога? Може ли Той да И откажи въ каквото и да е, ако и обикновенний добъръ синъ не отказва въ нищо на своята майка?

Но не съ едно отъ тѣзи се исчерпва важното значение на общественото богослужение и участието въ него. Спасителя е казалъ: „който на Мене служи, Мене да послѣдва“... и съ това ясно и опрѣдѣлено е указалъ, че служението Богу е неприменна и свещенна обязанность за чловѣка, а особено за христианина. Къмъ това ний сме повикани, като творения, създадени отъ Бога (Еф. 2, 0) а още повече, като слуги Христови искупени съ кръвта Господня (1 Кор. 6, 20; 7, 22-23). А що е отъ всичко най важно, — богослужението е установено отъ Самаго Бога. Неговото начало е положино отъ Самаго Твореца, когато опрѣдѣлилъ седмий день за почивка, слѣдъ като създалъ свѣтътъ. Посрѣдствомъ, законитѣ, дадени на Моисея на Синай, Господъ го распространилъ. Синъ Божий, Господъ Исусъ Христосъ, който е слѣзнулъ на земята да извърши не Своята воля но волята, на Неговий Отецъ, който Го е испратилъ (Иоан. 6, 38) чрѣзъ примѣрътъ Си освѣтилъ богослужението (Мат. 18, 20; Лук. 2, 46; Иоан. 2, 13). Неговитѣ ученици и апостоли чрѣзъ ученията си ни сж показали важността и необходимостта на богослужението, като сж участвували въ него, като го установявали и внушавали на вѣрующитѣ да не напуцатъ свещеннитѣ събрания (Дѣян. 2, 46; Евр. 10, 25) Особено съ установлението на Свѣтейшето таинство Причащение и съ повелѣнието да се извършва това таинство въ Негово възпоминание (Лук. 22, 19). Господъ Исусъ Христосъ е указалъ началото и основанието на Христианското богослужение. Като изпълнявали заповѣдта на Господа Исуса Христа и неотклонно като слѣдили Негоиятъ примѣръ и учение и Неговитѣ святи ученици и апостоли, Христианската Церква отъ първитѣ си врѣмена и до сега е извършвала, извърша и до свѣршакътъ на свѣтътъ ще извършва богослужението, като назидава и

освещава въ него вѣрующитѣ.... А при такова едно велико значение на Християнското богослужение необходимо ни е да знаемъ неговата сжщностъ, да знаемъ и разбираме молитвитѣ и пѣснопѣнїята, които съставляватъ богослужението, а тѣй сжщо да разумѣваме дълбокий, по некога и таенственный смисълъ на различнитѣ богослужебни священнодѣйствїя. Тѣй сжщо да се научимъ на молитва жива, сърдечна и да съединяваме съ священнодѣйствїята тѣзи мисли, които въ тѣхъ се изразяватъ; подобно да привикнемъ да ги слѣдимъ съ пълно внимание, тѣй щото нашитѣ взоръ и слухъ, умъ и сърдце всѣцѣло да бждатъ устремени къмъ това, което се чете и пѣе въ храмътъ Божїй при извършванието на богослужението. При такова участие въ богослужението нещѣ чувствуваме утекчение при неговото извършване и ще се възползуваме отъ благодатнитѣ плодове на вашето усердие къмъ него, ще станемъ въ сообщество съ ангелитѣ, които съ насъ служатъ Богу и които введно съ насъ славословятъ Неговата благодать и милость.

Слѣдва.

СВ. ИОАНЪ ЗЛАТОУСТЪ.

Аромата самъ по себѣ си и по своето си свойство е благовоненъ, но когато го хвърлимъ въ огънѣтъ, тогава той испуца отъ себѣ си всичката приятностъ; така е и Божественното писание и то само по себѣ си е много приятно, но когато проникне въ нашата душа, тогава исплъва съ благованна миризма всичкия домъ на душата ни, както тамиянъ въ кадилница.

Вѣрующъ не може да се нарѣче този, който вѣрва въ всичко; но този, който вѣрва въ Бога. Вѣрата въ Бога просвѣщава всичко, вѣрата освѣщава всичко и вѣрата прави челоуѣка достоенъ за Духа Святаго.

Ако тѣлото на челоуѣка ся разруши, а добринитѣ му не погнѣтъ съ живота му, то, тѣще отидѣтъ да му приготватъ жилище, за което казва Христосъ: *Въ домѣтъ на Отца моего има много жилища* (Иоан. 14, 2). Както нощъ прѣдъ очитѣ ни ся вижда всичко равно — дръво ли е или свинець (калаи) желѣзо,

срѣбро, или злато, или скъпоцѣнни камѣние и не можемъ да ги различимъ по нѣманіе достатѣчна свѣтлина; така е и челоуѣкъ който е съ нечистъ животъ — не може да гледа и да постигне нито смѣло цѣломудрие, нито добро любуемудрие.

Както челоуѣкъ, когато се намира на пжтъ въ мрачна нощъ и чувствува страхъ, ако даже и нищо страшно да не е имало; — така и грѣшникътъ не може да има дерзновенїето, безъ да е съ нощо обиденъ; но постоянно чувствува гризание на съвѣстѣта си, отъ всѣки ся бои, всѣко нещѣ подозира, всичко на него му дожда въ ужасъ, на всичко ся озърта съ страхъ, отъ всичко трепери.

Както птичка, испаднала въ клѣтка и напраздно ся бие съ крилѣтъ си да ся освободи; така и челоуѣкъ съ разумъ испадналъ подъ влиянїето на лоши намеренїя, нѣма никаква полза отъ него, колкото и да сж мжчи; но той е вече въ пѣнѣ. Както сж крилѣтъ на птицата срѣдетво да избѣгне отъ клѣтката; така е и разумътъ е срѣдетво отъ челоуѣка да избѣгне отъ грѣхѣтъ.

Както търговцитѣ отхвърлятъ лжливитѣ и прѣправени монети, а настоящата и истинската приематъ, като ги отличаватъ отъ помѣжду имъ, така постѣпвай и ти — не приемай всякоя дума, неправелнитѣ и лоши думи отхвърляй отъ тебѣ си, а здравитѣ и спасителнитѣ слагай въ душата си. Има, дѣйствително, има и у тебѣ терезни и кантары направени не отъ мѣдъ или желѣзо; но сж състоятъ отъ чистота и вѣра, при тѣхънята помощъ прѣтеглявай всякоя дума и тогасъ я приемай!

Постоянно имай прѣдъ очитѣ си свѣтозарнии Кръстѣ и ти навѣрно ще останешъ чистъ отъ грѣховѣтъ въ днескашно врѣме. Прочее, както облачний стѣлбъ, образътъ на нашитѣ Кръстѣ, заобиколилъ Еврейскїй народъ, за да не прѣтърпи какво да е зло отъ излизаннето му изъ Египетъ (Исх. 13, 21); тѣй и Кръстѣтъ, когото гледаме прѣдъ насъ, изгонва тозъ-часъ, отъ насъ всѣко лошо помпленіе. Той е спасение за душата и цѣлително срѣдетво противъ нечиститѣ мисли.

БОГЪ НАКАЗВА КЛѢТВОПРІСТЖИЦНИКА.

Една жена слѣдъ смъртъта на мъжа си, дала слѣдующата клѣтва: „така да ми

изсъхватъ рѣцѣтъ и нозѣтъ, ако вторий пжть потрѣся мжжъ.“ Не се минжло много време тя измѣнила мислитѣ си и встѣпила въ вторий бракъ. Правосѣдний Господъ не оставилъ безъ наказание клѣтвопристѣпницата: тази жена вече става десѣтъ години откакъ е лишена безъ рѣцѣ и нозѣ и не може да излѣзи изъ кжщата си. Прѣдилага се може би, това коѣто е станжло съ нея да е сваната отъ трѣпки; но защо да не я сполѣтн такава нещастие, —това може да се разбере, че за каквото ся е заклѣла, това я е и постигнало, по волята на Правосѣдний Богъ.

Наистина, Господъ по своята милость, не всякога наказва клѣтвопристѣпницѣтъ: да не гледаме на това, защото всѣ таки виждаме много примѣри съ подобно нарушение и да получаватъ достойно наказание, оттова нека се научимъ да отбѣгваме отъ клѣтва, а ако я дадемъ, то непременно трѣбва да я изпълнимъ.

КАКВО ЗНАЧЕНИЕ ИМА ПРѢПОДАВАНИЕТО НА ЗАКОНЪ БОЖИИ ВЪ НАРОДНИТЪ УЧИЛИЩА.

Не подлѣжи на съмнение, че едно отъ многочисленнитѣ условия, което благоприятствува за распространението всрѣдъ нашиятъ народъ разни видове религиозни заблуждения и охлаждѣния отъ црквата, служи невѣжеството въ умственнорелигиозно отношение. Умственната си бедность нашиятъ народъ най-добрѣ признава, като казва: „ний сме прости хора“. Не трѣбва да го осжждаме въ религиозната му недостатъчность; напротивъ религията, въ нашиятъ български народъ съставлява жизненна свѣтлива нерва, само че малко сж съзнава. „Нашиятъ селенинъ, казва единъ ораторъ, се нарича християнинъ безъ да може да отговори, защо ся назовава съ това име; той се моли на Бога, като движи само языкътъ си, прави кръстно знамение и то машинално; пази поститѣ, тачи празницитѣ, говѣе, почита Святитѣ, покланя се на икоцитѣ,—всичко извършва по прѣдание отъ неговитѣ прѣдѣди, които така му заповѣдали. Християнскитѣ Святци той почита съ груби отношения, като ги нарича богове. Въ нашето отечество се намиратъ много

млади отъ 14 год. нагорѣ, които освѣнж мѣханическото имъ четение на нѣкои молитви, нищо друго не знаятъ, не различаватъ никакви изображения—Воскресение, Вознесение, Св. Троица, Богородица, Св. Никола и особено Исуса Христа. Не е лжжа, че нѣкой не умѣятъ да прочетѣтъ *Святитъ Боже, Исусовата—Господня молитва*, даже и шестѣтъ думи: *Во имя Отца и Сына и Св. Духа. Аминъ.* Въ нашиятъ народъ сж намиратъ и много такива, които глупавосе женатъ, глупавоженатъ дѣцата си и глупаво умираатъ. При никаквото религиозно образование на нашиятъ народъ се забѣлѣжава въ срѣдата имъ незнание даже и на самитѣ най-сжществени християнски истини; така щото отъ това невѣжество, разнитѣ пропаганди намиратъ почва и пуцатъ корѣнитѣ на свѣето мнимо учение, като при това не губятъ случая да трактиратъ на въпроси по вѣрата. При такива случаи тѣ прѣдставяватъ православието за лжжливо, а своето утвърждаватъ за истинско, похвално и спасително. Ако не вникнѣтъ съ единъ духъ законитѣ и распорѣжданията на християнскитѣ правителства съ угождение или доказателни отсжждения отъ сждебнитѣ власти за тѣхнитѣ расколнически миссии, то тѣ безъ прѣпятственнo ще обѣснѣяватъ на православнитѣ прости хорѣца въ смисълъ, че сж покровителствуватъ отъ православнитѣ власти за че сж признати наравно съ господствующата Црква. Авторитета, съ който водятъ бесѣдитѣ съ приводими доказателства изъ книгитѣ на Св. Писание, свято-отечески книги, богослужѣбни и други лжжливи тълкувания; съ тържественни обѣщания принуждаватъ неопитнитѣ слушатели да се съгласяватъ на казаното имъ. Извѣстно е вече, че въ нѣкой Епархии, противантитѣ сж отцѣпили много християне отъ Црквитѣ чрѣзъ лжжливи тълкувания и крайно благодарятъ на християнското невѣжество, че всичко тѣхно намира приомъ: да распространяватъ книги и тетради съ расколни вѣрвания, като ги прѣпорѣчватъ за свѣщенни. Устнитѣ бѣседни сношения мѣжду протестанти и православни сж неограничени. Нашитѣ православни често посѣщаватъ за любопитство недѣлнитѣ имъ събрания. Богомолнето си извършватъ съ благоговѣние, при четение текстови отъ Св. писание на понятенъ языкъ, въ пѣение на религиозни химни и др. т. така щото произвеждатъ приятно услаждение въ душата на порстака. Много има, които сж хо

днали и слушали въ тѣзи събрания и имъ ся е понавило, отъ колкото въ православната църква, като си мислятъ, че за спасението си да се моли е безразлично било въ право славната църква или въ недѣлнитѣ училища. Подъ такъвъ видъ, подъ влиянието на публичнитѣ устни бесѣди на протестантитѣ и посѣщаванието на тѣхнитѣ молитвѣнни домове, малко—по-малко ся образува въ душата на християнина равнодушие къмъ правосл. църква и привърженностъ къмъ пропагандата.

(Слѣдва)

КОЙ Е НАШИЙТЪ ЖИВОТЪ И ЗДРАВИЕ.

Кое обичаме най-много на този свѣтъ?— Живота и здравieto. Кой е нашиятъ животъ и здравие?—Иисусъ Христосъ. Тогазъ, ако искашъ да бѣждешъ живъ и вѣчно да живѣешъ и блаженствуваешъ—вѣрувай въ Иисуса Христа, като му угаждашъ и живѣешъ по Евангелието.

КОИ СЪ ПРИЧИНИТЪ ЗА РЕЛИГИОЗНО-ПРАВСТВЕННОТО ОТПАДЕНИЕ?

Религиознитѣ убѣждения челоуку трѣбва да почиватъ дълбоко въ сърдцето, што никога буря, колкото силна да е тя, да не може да ги досѣгне нито поклати. Всичко, което е насочено да влияе нашитѣ умове, чрѣзъ какъвто каналъ и да минава, трѣбва да ся обмисли прѣди да ся приеме или отхвърли. Лъскавата обноска на всички намъ познати, както и добриятъ приемъ въ обществото, никакъ не трѣбва да измѣняватъ характерътъ и убѣжденията на челоука. И това начало толкозъ по-живо да подкресимъ, колкото тия убѣждения почиватъ на здрава основа и ставатъ изворъ за благоденствие и чиститъ животъ.

Но челоукъ, когато е воодушевенъ отъ мисльта да поддържа и почита своитѣ убѣждения, отъ какъвто характеръ и да сѣ тѣ, на първо мѣсто стоятъ въпроси отъ голѣма важность. Прѣдмѣтътъ заслужава ли нашето вни-

мание? Има ли достатъчна видѣлина за неговото изучаване? Турихме ли себѣ си подъ таква условия на животъ, што да нѣма нищо което да ни прѣчи за правото разбиране? Защото твърдѣ е възможно нѣкой безгрижно да ся облѣга на своето учение и пакъ да не може усгоя и при най—слабата критика.

А що е по лошо, има челоуци, които не си даватъ никакъвъ трудъ да испитатъ нѣщо за себѣ си, но приематъ всичко по прѣдание, и слѣпо ся водятъ отъ чужди мнѣния безъ да разбиратъ отъ какви побуждения ся поддържатъ. И до гдѣто сжществува срамъ за духовни прѣдмѣти и хладно крѣвие къмъ вѣрата, нѣкой изгубватъ търпение и, противъ народната воля, уловяватъ пѣтя на живота, а други прѣскачатъ границата и посѣватъ сѣмена най-опасни за народното благоденствие; тѣи што, онова отъ което най-много се боимъ, то иде на главата ни.

Ний Българитѣ много ся срамуваме и страхуваме отъ нова вѣра и готови сме да преслѣдваме всичко, което не е спорѣдъ вѣрата на бацитѣ и дѣдитѣ ни. Но така ли вѣрватъ днесъ нѣкои отъ нашитѣ ученейши глави, както вѣрвахъ дѣдитѣ ни? Това е въпросъ на който всѣкой положително може да отговори и да разбере причината зашто ся подига такъвъ въпросъ.

Вѣкътъ въ който живѣемъ не може да търпи вече забавления и играчки. Безсмъртний умъ въ своето развитие търси мадрость повисока отъ челоуческитѣ прѣдания и вжн-кашна блистателность. И когато всичко около насъ сж разбужда и напрѣдва, когато всякой сж труди да разбира основата на която гради своята сждбна, жално, ще кажа, и много жално, че само Св. Църква остая хладнокрѣвна и безгрижна въ своето поприще. Само тя не иска да стѣпи ни крачка напрѣдъ да покаже, че е жива; и тѣзи нейна застойчивость принуждава голѣмо число благонадѣждни свои синове да прибѣгватъ къмъ безвѣрие и да влазятъ въ единъ много трѣнливъ и безисходенъ пѣтъ.

Вѣкътъ въ който прѣживяваме, прибавямъ да кажа, че сеслави съ просвѣщение и че този вѣкъ въ много нѣща е задминалъ минжитѣ вѣкове по своитѣ научни открития. Намъ остава само да ся радваме но съврѣменното просвѣщение; на, горко! тази наша радость ся прѣобрѣща въ прѣгорчива скръбъ, защото заедно съ распространението на свѣтското просвѣщение, сж забѣлѣзва, че почнува да осиромашава Св. Православие, — осиромашава

вѣрата въ Бога, въ Неговийтъ всѣблагъ и прѣмъждъръ Промисълъ, въ задгробния животоѣ и пр. Кой отъ насъ, Християнитѣ, не сж е обидилъ въ тази печална за всички, *истина?* Кой не съглежда днесъ въ срѣдата на младитѣ съврѣменни въспитанници охлаждение отъ да не вѣрватъ въ Бога и Св. Църква, като ся отнасятъ гордѣливо съ своето свѣтско образование? Ако и да сме душевно наскърбени, нъ ний сме длъжни да обявимъ, че днескашното поколение малко ни утѣшава. Невѣрието и съмнението, което вритежаватъ въ самитѣ основи Християнски истини, не почитанието на Св. Църква и благочистивитѣ обичаи запазени още отъ старо врѣме; желанието имъ да прокаратъ всичко заразено съ такива идѣи, за които е срамно да се кажатъ — ето какво сж забѣлѣжава въ днескашното младо поколение. А отъ хора съ такива заблуждения, какви добрини може да очаква Св. Църква и нашето Правителство? Отъ чловѣци, съ такива врѣдни направлення нашата Пр. вѣра и Св. Църква е потхвърлена на смѣхъ; свѣщеннитѣ обряди и всичко за тѣхъ е прѣдмѣтъ на гаярание и еронически подигравки. Тѣзи мждреци на вѣкѣтъ, горделиви съ своето мирско учение, сж стараятъ всячески какъ да отбиятъ отъ истенскитѣ пжтъ и други, — не твърди въ Св. Вѣра и въ християнското благочестие; а отъ такива врѣдни въ умственно — нравственно отношениа хора, повтарямъ да кажа, какви блага може да очаква Св. Църква и Правителството ни? Тази печална за насъ истина е доказала отдавна за нѣкой случаи, които сж ставали отъ такива млади ужъ образовани юноши, които съ своята учена гордостъ сж прѣнебрѣгнали зачитанието не само на посрѣдственното си началство, но и самото Правителство. За щастие обаче нашето Отечество — Богохранимата България, съ утѣшение казваме, че днесъ при мждритѣ мѣрки на сегашното ни Правителство почева да си дохожда всичко въ нормалния пжтъ; — като ся надѣваме, не при всѣсилната Божия помощъ такива скрѣбни явления вече нѣма да ся повтарятъ.

Слѣдва.

Кой е истинско свободенъ?

Християнино! Никога, казваме, и въ ний кой вѣкъ не се е мислило, нито се е гово-

рило и писало за *свободата*, както днѣсь. Но, о, ако би разбралъ нашия вѣкъ, че истинско свободенъ чловѣкъ за да бжде, трѣбва да е добродѣтеленъ и добронравенъ, а не съ вѣнкашни само отношениа. Не заслужаватъ да ся нарѣчатъ свободни само князветѣ и владетелитѣ, ако тѣ сж жестоки и не въздържателни, затова тѣ ще сж нещастни роби на страстьта и грѣхѣтъ. Свободата и благополучието даватъ на душата чистота и безстрастие, или по думитѣ на Апостола: *гдѣто е духѣтъ Господень, тамъ е свобода.* Гдѣто владѣе духѣтъ на истината, тамъ е свобода и нѣма лъжи и прѣлъстявания; гдѣто има духъ на любовь, тамъ е свобода и нѣма ненавиджания и зависти, гдѣто има прибранность и незлобивость, тамъ е свобода отъ всѣкакви неприличности и тѣлесни похождения; гдѣто има духъ не смущение и кротость, тамъ е свобода безъ гнѣвъ и гордостъ и гдѣто е духъ Божий, тамъ е свобода отъ всѣкакви примки и окови.

Тази е истинската свобода! Нея можешъ да искашъ отъ Господа Нашего Исуса Христа Освободителя на душитѣ.

Поучение

За 17-та недѣля послѣ пятдѣсятницата.

Возмите отъ него талантъ (Матт. 25, 28)

Братя Християне! Колко ще бжде ужасна тази минута, когато Богъ каже на Ангелтъ: *возмите отъ него талантъ* — а диаволитѣ, безъ съмнение и безъ Божията заповѣдь ще хванжтъ грѣшника и ще го хвърлятъ въ най-омразната тъмница т. е. въ ада, гдѣто съвѣстьта ще го мжчи страшно, отчаяно и ще бжде истезаванъ най-ужастно прѣзъ цѣлата вѣчностъ. Защо? — Защото Богъ е далъ всѣкому различни таланти, или тѣлесни и душевни добрини, а ний освѣнъ, че не ги умножаваме; но даже и злѣ ги употребяваме. Християнино, тебѣ е дадено отъ Бога здравие да Му служишъ, както и на ближнитѣ си — слабитѣ и немощнитѣ, а ти какво ся ползувашъ съ него, като се излѣжавашъ лѣниво, прѣдалъ си се на пиянство, раскошь и разглезенность съ което убивашъ здравието си. Ти си ималъ богатство — мно-

го пари и съкровище; но ти си ги распилялъ за да си угаждашъ на страститѣ, безъ да си далъ на бѣдни и окаяни, — гладни не нахрани, голи не облѣче, странни не прибра, на църкви и манастири не си далъ; отъ голѣмото си скѣперничество, ти си криялъ Божнитѣ дарове, — тѣзи Божии таланти, — твои съкровища: *Возмите отъ него и послѣдний талантъ* — ще каже Богъ; и ще ся лишишь отъ това, което ще ти трѣбва слѣдъ гробъ.

Тебѣ е далъ Богъ прѣвѣсходни способности — разумъ и паметъ; тебѣ е принадлежало да умножишь този талантъ. Ти можешъ да ся учишь: можешъ да изучишь мѣдростъта и опитността при единъ добъръ разуменъ старецъ, разни търговии при търговецъ; а чрѣзъ учението си можешъ да изучишь Св. Писание и да наставлявашъ и други на спасителниятъ път; така щого ти ще принесешъ голѣма полза и на себѣ си и на ближнитѣ си; нѣ ти ся лѣнишь, не искашъ мѣдростъ, прѣкарвашъ врѣмето си по улицитѣ, по шети, балове, разсѣяности: *„возмите отъ него талантъ“* — и хвърлете го въ най-окаяната тъмница, ще каже Богъ. Тебѣ е дадено отъ Бога добро сърдце, съ което можешъ да обичашъ Бога и ближнитѣ си; нѣ то станало пристрастно къмъ картитѣ, билярда, посѣщавание на клубовитѣ, театритѣ, ти си станалъ страстенъ и къмъ накититѣ, пианството и блудницитѣ; ис всички тѣзи пороци си распилялъ съкровището на сърдцето си, като си забравилъ Бога и обязаноститѣ си: *возмите отъ него талантъ*; хвърлете го въ ада, нека тамъ да сж гордѣе сърдцето му при силнитѣ пламъци.

Тебѣ Господъ е подарилъ най-добри родители, които сж се трудили да тѣ научатъ на добро, но ти си прирѣлъ тѣхнитѣ съвѣти; Богъ тя е надарилъ съ красиви дѣца; но ти не си имъ далъ християнско възпитание — въ дюкяна, въ кръчмата си прѣкарватъ младостъта: *возмите отъ него талантъ*; да, Господъ ще раздѣли родители отъ дѣца и на вѣки не ще можатъ да се видятъ единъ съ другъ.

Християнко! Господъ ти е далъ хубостъ за да би била служила за утѣха на мъжа си и да бждешъ прѣвѣсходна майка на благочестиви дѣца; но ти умаловажавашъ тѣзи таланти, като си почернила хубавитѣ си очи, вѣжди, уста, обезобразила си се съ накититѣ, станжала си орѣдие на дявола; развратявашъ сърдцето

на стари и млади, изсушила си се отъ пламъцитѣ на страстьта. *Возмите отъ него талантъ* — ще каже Господъ, и хвърлете го въ прѣисподнята.

Милостивий Боже! Котко не оцѣняваме Твоитѣ добрини, котко сме безразсѣдни, — вразуми ни, Господи! Аминъ.

КАКВО Е НАШЕТО ДУХОВЕНСТВО ПО СВОЕТО ПРИЗВАНИЕ И НАЗНАЧЕНИЕ?

Призванието на нашето православно духовенство се състои въ това: да служи прѣдъ Св. Алтарь, да извършва Богослужение, да ся моли Богу за грѣховетѣ на всичкиятъ миръ и съ своитѣ засебни примѣри да учи другитѣ какъ да се молятъ. Священника е пастиръ на Христовото стадо, учител на вѣрата и нравственността. Учение въ Християнската вѣра, наставления въ правилата на нравственныйтъ животъ по духътъ на Христовото учение, священникътъ е обязанъ да прѣподава на вѣреннитѣ си пасоми въ всяко врѣме и на всяко мѣсто: и въ храма, и по домоветѣ и пѣтищата. Священника извършва Божнитѣ таинства, които сж установени за спасението на свѣта отъ Самийтъ Господъ Нашъ И. Христосъ. Священника е, който носи Божественната Благодать, която Самъ Христосъ е оставилъ за насъ чрѣзъ кръстната си смъртъ. Тази благодать священника я прѣдава на всекиго християнина безъ забранение, стига само да желаятъ и да сж ириготвени да я приематъ. Подъ такъвъ видъ священника е повикашъ да служи за най-голѣмитѣ потребности на християнина. Това негово служение го прави видѣнъ изъ мѣжду обществото и го възвишава. Заедно съ него ся отличаватъ всички миряни и други лица, които му помагатъ или служатъ при него.

Какво особенно прѣдставлява нашето духовенство по своитѣ животъ и дѣятелность?

Всякой человекъ си нарѣжда програма за живѣние по своето си лично понятие, натура и съображения; но изобщо неговий животъ носи на себѣ си неограниченъ отпечатъкъ отъ тѣзи срѣда въ която съжителствува. Най-близката срѣда на всякой че-

ловѣкъ сѣставлява този класъ чловѣци сѣ които е сѣединенъ по еднакъвъ видъ служби въ обществото. Такъвъ класъ чловѣци обикновенно сѣ нарича сѣсловие. Въ частности всяко сѣсловие при своитѣ особенни устройства на своитѣ вѣнкашенъ и вѣтрѣшенъ животъ, отражаватъ на себѣ си наредния характеръ. Живота на духовното сѣсловие, или на духовенството, у насъ вообще сѣ отличава сѣ голѣма опрѣдѣленность и устойчивость, отъ колкото живота на другитѣ классове отъ обществото; затова, че началото на тѣхнитѣ животъ, на което е положенъ, по сѣществуто си е неизмѣняемъ.

Нашето духовенство, както отъ паметивѣка; така и до днесъ сѣ дѣли на градско и селско. Градското духовенство е стояло и стои при по-добра и просвѣтена масса отъ колкото селското, което прѣставлява у насъ болшинство; затова ако расжждаваме за положението на духовенството въобще, значи да имаме прѣдъ видъ повече положението на послѣдното, което повече бедствува отъ личнитѣ произволъ на християнина.

КАКВО ПОУЧЕНИЕ НИ ДАВА ЕСЕНЫТА?

Колко е билъ привлекателенъ изгледа на природата лѣтосъ! Колко е била тя роскошно окрасена! Но къдѣ е сега венчкото това богатство и този плѣнителенъ видъ? Нѣколко дждове и студени пощи венчко промѣнихъ. Отидѣ си хубавото лѣто; настанъ тѣжпата есенъ. Днитѣ сѣ скѣсихъ, а ноцитѣ станъха дълги, дръветата сѣ уголѣни; не зелниѣ вече трѣва на ливадитѣ, по полѣто не пѣстрѣятъ цвѣтята, не пѣятъ свободно птичкитѣ изъ лѣсоветѣ; само силнитѣ вѣтрове върлуватъ, дъждоветѣ разливатъ земята и сѣ калъ се покриватъ пѣтищата.

Не се вижда и селянина на работа; не коси трѣва, — трѣвата вече въ сламеницитѣ; не жне пшеницата, — тя вече въ хамбарьтъ; не обикаля овошкитѣ, тѣ вече въ зимницитѣ. Всичкото изършено, всичкото прибрано. Остава само да си отпочине отъ дългитѣ и тѣжки трудове. Врѣме е вече да вкуси отъ тѣзи плодове.

Добрий селенино! Може би Господъ да

тѣ доведе да доживѣешъ до старость, а тя — тоже е есенъ. Ще се изгуби тогава твоята сила и красотата ти ще истоблѣднѣе. Здравнето ти ще тя остави; завъртятъ тѣ кости тѣ, затрѣперятъ нозѣтѣ ти; ослабнатъ рѣцѣ тѣ ти, потгѣватъ се нозѣтѣ ти и почнешъ да сѣ накланяшъ къмъ земята и тогазъ право Тогазъ не си за облага, а ще бѣдешъ отякчение на ближнитѣ си. Бързай прочее, догдѣто силата и здравнето е у тебѣ. Бързай да наредишъ работитѣ си, бързай потруди сѣ и за въ полза на дупата си. Ще дойде и твоята есенъ — болезненна старость, — нѣма да сѣ повърнатъ хубавитѣ дни.

(Съ радостъ би ти сѣ искало да идешъ на църква, но нозѣтѣ ти не ти слушатъ; и неканъ да ти помогне братъ ти, да, нѣма вече сила у тебѣ! Гледаме, че ти не си отлагалъ лѣтнитѣ си работи до есенята; не отлагай прочее и добритѣ работи и до старостята; каквото въ младостята си съберешъ, такава ще и въ старостята си да намеришъ.

Труди сѣ отрано да придобнешъ за себѣ си добри работи, надѣждна кръвь и върни приятели. До гдѣто ти се шмиращъ въ силата, младостята и здравнето, у тебѣ ще има имущество, ще си знаенъ на всѣкиго, тебѣ тѣ почитатъ въ селото, ти не живѣешъ лошо. — животътъ ти върви съ удовольствия. Ноне сѣ лѣжи на венчко това, което не е траино. Съ минаване на врѣмето венчко това може да сѣ оничтожи или изчезне, — и чловѣкъ ще стане, както есенното дръво, което всякой день губи отъ своитѣ листие. За венчко това най-удивително ни напомня всякоя есенъ; напомнивани за това, че ний сѣ ползуваме съ удовольствия и добрини въ този животъ тѣй, както сѣ ползуваме лѣтно врѣме съ цвѣтя, плодове и дебела сѣнка. Ний сѣ спокойно удовольствие стоимъ подъ сѣнката и беремъ плодетѣ, които висятъ надъ нашата глава. Но колко безрасѣденъ би билъ този, който гледа и се надѣва на многото плодове и се рѣшава да сѣ засѣли за всѣгда подъ тази сѣнка, и си мечтае, че ще има постоянно надъ главата си храна! Голотата на първата есенъ вразумява такъвъ. Колко е безрасѣденъ и този, който иска да остане на всѣгда подъ благата сѣнка на *мира сего*; тази сѣнка изчезва, както и дръвената сѣнка. И който за есенята не си е приготвилъ храна, облѣкло и топла кѣща, такъвъ му сѣ пада да търпи гладъ и студъ, и бѣдность. Така дѣйствително ще търпи и жестока душевна

студъ и гладъ този, който въ младитѣ си години не си е приготвилъ (запазилъ) любовъ къмъ Бога и ближнитѣ, чисти мисли, чувства и добри работи.

И така, догдѣто имаме врѣме и сила, нека си приготвимъ тѣзи съкровища, които никога не верѣятъ и не пропадѣтъ, тогава и старостта ни не ще бѣде тежка.

Кормчий

УЧЕНИЕТО Е СВѢТЛИНА, А НЕВѢЖЕСТВОТО Е ТЪМНИНА.

(Разказъ)

I.

— „Марно, Марно! Не е ли вече врѣме да испратимъ и нашиятъ Василча тази есенъ въ училище?“ казвалъ селянина Радю Ивановъ на своята си жена, като доядалъ послѣдний си залъкъ отъ вечерята.

— „Какъ да не е врѣме!“ отговорила жена му.

— „Това трѣбва да сторимъ! Нѣ какви сѣ станѣли днесъ врѣмената? Появили сѣ се у насъ такива невѣрници, които не почитатъ Св. кръстъ, ругаятъ се съ св. икони, и всичката наша Православна вѣра я считатъ за лжжлива. А съ какво е лжжлива нашата вѣра? Имамъ си църква въ която се извършва Божественната служба, тамъ ся молимъ и получаваме утѣшение въ словото Божие; а колко лѣгко става на душата ни, когато говѣемъ прѣзъ В. постъ и ся причистимъ съ Св. Тайни! А слѣдъ това чакаме Свѣтлото воскресение Христово; дочакаме го, идимъ на църква; а тамъ колко е свѣтло—хубаво! На всички лицата имърадостни. Божественната служба ся извършва тържественно, облѣклата на свѣщенникитѣ най-свѣтли, пѣятъ тѣй радостно, особено като запѣятъ „Христосъ воскресе,“ сърдцето ти примира, като че иска да искочи отъ радость!—Не, хубава е нашата Православна вѣра! И когато се родишь тя носатъ на църква да се сподобишь съ Св. кръщение и прѣзъ всичкий

си животъ си подъ крилото на своята майка — Св. Църква, и когато умрѣшъ приготвя те за небесния животъ и те погрѣбватъ по християнски обичай!“

— „Защо да приказваме! казала Мария: неприятно е да сравняваме нашата Православна вѣра съ тази протистанска вѣра? Отъ гдѣ е тя и когашна е? Слушала съмъ, че протистантитѣ сѣ я усвоили съ Нѣмцитѣ, наистина е, че е отъ Нѣмцитѣ: вижъ тѣ въ поститѣ ядѣтъ блажно, а и протистантитѣ сѣщото правятъ!“

— „Вижъ и това има! Иди и поговори съ нѣкой отъ тѣхъ, тѣ тосъ-часъ почеватъ да ти геворятъ по Св. Писание, че поститѣ не биле нуждни: постяли невѣрнитѣ Евреи, а Иисусъ Христосъ не е казалъ да се пости. А какъ да не е казалъ, когато Той самъ е постилъ 40 дни? Когато съмъ ходила въ църква, слушалъ съмъ, когато се е чело Евангелието:“ „Когато се отгеме отъ тѣхъ жонихтъ, тогава ще постятъ“.

„Женихтъ е Христосъ, Той се възнесе на небето и ето, че ний сме длжжни да постимъ.“

— „Въ старо врѣме хората всичко вардѣли, а днесъ откакъ сѣ се появили тѣзи протистанти, почнахъ да хулятъ Православната ни вѣра, отъ това гледаме, че тѣзи години и плодородието отива слабо. Било е, щото житото цѣли петъ години сѣ е намирало въ хамбаритѣ, а днесъ съ своитѣ грѣхове сме разгнѣвили Бога и на наказва не само, че не можемъ да съберемъ много; но даже и новото жито до зимата не може да ни стигне!“

— „Охъ грѣхове, грѣхове! Всичко, което казвашъ е истина, Мариико. А ако земешъ да го казвашъ на нѣкой протистантинъ, той на часа ти отговаря; „тѣзи нещастия сѣ отъ васъ православнитѣ: вий забравихте Бога, защото се кланяте на идоли, като че не знаете, че въ Св. Иисание е казано: „не сотвори себѣ кумиромъ,“ а вий го правитѣ.“

(Слѣдва)

РЕДАКТОРИ: (Священникъ: М. Г. Мимковъ.
(Учитель: Гр. Несторовъ.